MÜLÂHAZALAR

Mühendis ihtiyacı

Biz bunu tetkik ederken imar ve endüstri işlerinin bütün unsurlarını kasdetmiş oluyoruz

Yazan: **Prof. Salih Murad**

Bundan bir ay kadar evvel Alâeddin Cemil'in Cumhuriyet'te neşrolunan bir yazısında memlekette mühendis azlığı meselesini halletmek üzere yüksek mühendis mektebine giriş imtihanlarını kaldırarak çok talebe almağı teklif etmişti. Bundan evvel çıkan iki yazımızda bunun doğru olmadığını bildirmiştim.

Mekteb kapılarını, seçim imtihanı yapmıyarak, talebeye açmış olsak bu sefer mektebin birinci sınıf imtihanlarında talebenin yüzde 50 sinden fazlası sınıfta kalır. Bu takdirde bu kadar talebe bir sene anafora kürek çekmiş olacağı gibi biz de beyhude meşgul olmuş oluruz. Bu yüzden müstaid talebenin randımanı düşer. Çünkü sınıf pek gayri mütecanis olur. Böyle mütecanis olmıyan sınıflarda düstaid talebelerin fazla istifade edemiyeceği aşikârdır. Halbuki cemiyetin bu işlerde başlıca vazifesi randımanı yükseltmek, kemiyyetten ziyade keyfiyete ehemmiyet vermektir. Bilhassa, demokrasinin vazifelerinden biri fakir ve zeki talebeyi korumak ve yükseltmektir. İşte bu bakımdan seçim imtihanları hem talebe, ve hem de cemiyetin menfaatleri bakımından pek faydalıdır.

Dahası var. Mekteb kapılarını lise mezunlarına açıp birinci sınıfa 500 talebe aldığımızı farezdersek bakınız ne olur. Evvelce de arzettiğim gibi Mühendis mektebi bir ilim, daha doğrusu bir fen müessesesidir. Bu müessesede lâboratuarlar, resim ve tatbikata fazla ehemmiyet verilir. Her talebenin muayyen miktarda lâboratuar ve tatbikat mesaisi düşer. Haydi, kurlar için 500 talebeyi alacak anfiler yapalım. Fakat tatbikat ve lâboratuarlar için ne yapacağız. Bu işler için sınıfı en aşağı 10 grupa ayırmak lâzım. Bunlar için üçer saat lâboratuar saatinden haftada 30 saat lâboratuar mesaisi koymalıyız. Bugün fizik zümresinin kadrosu 7 iken o zaman 20 yi bulur. Hele resim dersleri için 30 kişilik bir kadro lâzım. Bu kadroyu temin etmek imkânsız gibi. Etsek bile temin edilecek kâra nazaran fazla masraflı olur. Hasılı muhtelif cephelerden bu noktanın tatbik kabiliyeti olmadığı görülür.

Burada düşünülecek mühim bir nokta var. Memlekette mühendis azlığından şikâyet ettiğimiz zaman bir mühendislik âlemine giren bütün mütehassısları kasdediyoruz. Yoksa yüksek mühendis azlığını değil. Mühendislik daha doğrusu imar ve endüstri işlerinin unsurları ordu unsurlarına benzer. Nasıl orduda mahrut usulü cari ise bu işde de aynen böyledir. Öyle bir ordu tasavvur edelim ki on mareşalı, sekiz generali, on albayı, on binbaşı ve on beş yüzbaşısı olsun. Böyle bir ordu bir ucube olacağı gibi yüksek mühendis, mühendis, kondüktör, kalfa veya usta adedleri birbirine yakın olan endüstride garib bir şey olur. Yüksek mühendis daha ziyade yaratıcı kabiliyette bir mühendis olması bakımından adedi de az olmalı. Buna mukabil daha ziyade tatbik ve takib edici mühendis ve kondüktörlerin adedi tabiî yüksek mühendis adedinden daha çoktur. Bu muvazene teessüs etmediği takdirde yüksek mühendislerin bir takım hafif işlerde kullanılmaları lüzumu hasıl olur. Nitekim bugün Amerikada hal böyledir. Bu da hem cemiyet ve hem de o ferdler için doğru değildir. Bu halde asıl mühim mesele, memleketin (teknik işleri) kadrosuna girecekler arasında bir muvazene teşkil edilmesi ve mekteblerin ona göre kurulması ve çalıştırılması meselesidir. Bugün endüstri bakımından ileride gelen memleketlerden biri olan Felemenkte bir tek (yüksek mühendis mektebi) vardır. 1905 te kurulmuş olan bu mühim müessese de Delft şehrinde ve fabrikalar civarındadır. Bu müessesenin profesörleri ve lâboratuarları bir taraftan yüksek mühendis yetiştirmekle beraber diğer taraftan fabrikaların randımanını ve memleketin teknik işlerinin yükselmesine çalışırlar. Yüksek mühendis mektebinin biricik vazifesi Ford otomobili gibi seri usulde mezun vermek değil, belki bir taraftan yaratıcı kabiliyette mühendis yetiştirmek ve diğer taraftan sulh ve harb zamanlarında memleketin teknik işlerinde tetkik işlerile uğraşan salâhiyet sahibi bir müessesedir. Bu itibarla bir yüksek mühendis mektebi bir (teknik üniversite) dir.

Memlekette mühendis azlığını karşılamak üzere yüksek mühendis mektebi tedrisat programlarını hafifletmek lüzumunu iddia edenler bile görüyoruz. Bu satırlarla onlara da cevab vermiş oluyoruz. Bu satırları yazmağa fırsat verdiğinden dolayı Alâeddin Cemil'e teşekkürler ederim.

Radyo aboneleri

Hazirandan itibaren senelik abune ücretlerinin tahsiline başlanıyor

Radyo aboneleri, her sene olduğu gibi bu sene de hazirandan itibaren, on liradan ibaret olan abone ücretlerini posta idarelerine yatıracaklardır.

Haziran ayı zarfında ödemiyenlerden bu para, yüzde yirmi fazlasile tahsil edilecektir. Borçlarını 15 ağustos tarihine kadar tediye etmemiş olan abonelere birer ihbarname gönderilerek bir mühlet verilecektir. Bu mühlet zarfında da borçlarını ödemiyenlerin ruhsatnameleri geri alınacağı gibi kendileri de mahkemeye verilecektir.

Vaziyet dolayısile, İstanbulu terketmiş olan abonelere gelince: Bunlar hakkında posta idarelerine şimdiye kadar herhangi bir tebligat yapılmamıştır.

Radyo makinelerini beraberlerinde götürmiyenler bunları, buradaki mutemedleri vasıtasile posta idaresine gönderip mühürletmek hakkını haizdirler. Evvelce olduğu gibi radyolarını mühürletenlerden abone parası alınmıyacaktır.

Maamafih, ortada mevcud hususî vaziyet dolayısile, Radyo İdaresinin abone bedellerinin tahsil şekli hakkında yeni bir izahatta bulunması beklenmektedir.

ŞEHİR İSLERİ

Medreseler tamir ediliyor

Belediye, hususî idarelere devredilmiş olan medreselerin tamir ve tanzimi için bir program hazırlamıştır. Bunlardan ilk olarak Üniversite talebe Yurdu ittihaz edilecek olan Fatih medreseleri temizlenmektedir. Diğer medreselerden bir kısmı çocuk kütübhanesi veya ilk mekteb ittihaz edilecektir. Bu medreselerin şimdiye kadar pek çok ihmale maruz kaldığı görülmüş ve temizlenmesinde müşkülâtla karşılanmıştır. Hatta bunların üzerlerinde bir kaç metreye yükselen yabani ağaclara tesadüf edilmiştir.

Tozkoparan - Kasımpaşa arası ağaclanıyor

Belediye, Tozkoparandan Kasımpaşaya doğru olan boş sahayı teşçir edecektir. Yalnız burasının Kasımpaşaya doğru kademe kademe doldurulması mevzuu bahsolmuşsa da yapılan tetkiklerde bunun için en az 100,000 liralık toprak nakline lüzum olduğu anlaşılmıştır. Bu sebeble doldurulmıyarak buraya muhtelif cinste ağac dikilmesi kararlaşmıştır. Buna aid plânlar saray bahçeleri mütehassısı tarafından hazırlanmaktadır.

Doğru değil mi?

Şehidlik mevkiinin imarı işi biraz hızlandırılmalıdır!

Veznecilerde 16 mart kahramanlarının şehid edildiği yerde bir park yapılması için Belediyemizin verdiği karar çok yerinde idi. Bu mıntakada epeyi zamandanberi yapılmakta olan istimlâk muameleleri bitmiş ve toprağın tesviye edilmesine başlanmıştı. Fakat son zamanlarda her nedense orada pek az amele çalışıyor, hatta bazı günler faaliyet büsbütün tatil ediliyor.

Böyle bir ihmale maruz kalması neticesi, etraftan atılan çöpler ve saire bu havalide birikmekte, caddenin yanında çirkin bir manzara teşkil etmekte, civardaki evler de vaziyetten müteessir olmaktadırlar. Fakat meselenin daha ehemmiyetli noktası, şehidliğin uzun müddet bu şekilde bırakılmasının, ulvî kahramanların hatırasile bir tezad vücude getirmesidir. Binaenaleyh, alâkadarların oradaki imar işini hızlandırarak yukarıda saydığımız maddî ve manevî mahzurları bir an evvel ortadan kaldırmaları icab eder, diyoruz,

Doğru değil mi?

Un tasarrufu

Francala unu da 101 çuvaldan 20 ye indirildi

Dünden itibaren ekmeğin 950 gram olmak üzere imaline başlanmıştır. Fırınlardan alınan nümunelerin yeni çeşniye uygun olup olmadığı tetkik edilmek üzere kimyahaneye gönderilmiştir. Ekmeğin 950 gram fakat aded itibarile eskisi kadar imal edilmesi üzerine İstanbula verilen undan mühim miktarda tasarruf temin edilmiştir.

Dünya vaziyetinin bugünkü şeklini nazarı dikkate alan hükûmetimiz, un sarfiyatında tasarrufa ehemmiyet vermiş ve francalanın ancak hastane ihtiyaclarını karşılayacak kadar imal edilmesini Belediyeye emretmiştir.

Bu sebeble evvelce verilmekte olan 101 çuval francalalık unun 20 çuvala indirilmesi takarrür etmiştir. Bu unlar da hastanelere francala vermeği taahhüd etmiş olan fırıncılara verilecektir. Hasta olanlar için de francala temin edilecektir. Kezalik bisküi, makarna ve saire gibi unlu mevad imal edenlere tevzi edilen un miktarı da azaltılmıştır.

Şehir ve Memleket Haberleri

Türk Borcu tahvilleri

1933 - 34 senelerinin tediyatı Ankara ve İstanbulda yarın başlıyor

Her sene 25 mayısta birinci tediyesi yapılan yüzde 7,5 faizli 1933 ve 1934 Türk borcu tahvillerinin tediyatı yarından itibaren gene zamanında yapılacaktır. Hükûmetimiz bu suretle taahhüdünü mevcud vaziyetlere rağmen gene vaktinde yerine getirmektedir. Yalnız vaziyeti hazıra dolayısile tediyat İstanbul ve Ankarada yapılacaktır. Tediyatı Cumhuriyet Merkez, Osmanlı Bankalarile Doyçe Bank yapacaktır.

Verilen karara göre 1933 Türk borcu tahvillerinin her üç kısmına aid tranş farkı gözetilmeksizin beher kupon mukabili 0,7346 dolar mukabili 0,9491 Türk lirası tediye olunacaktır.

1934 ikinci sıra Türk borcu tahvilleri için ise yalnız İstanbulda 18,75 Fransız frangı mukabili 0,5519 Türk lirası tediye olunacaktır.

1934 ikinci sıra tahvillerinin kontenjanına dahil ve 25 mayısta vadesi gelmiş olan kuponların Türk lirasile karşılığı Osmanlı Bankasına Maliye Vekâletince yatırılmıştır. Ancak bunların transfer ve tediye tarzı hakkında alâkadar makamlar nezdinde girişilen teşebbüsler henüz intac edilmemiş olduğundan hâmillere zarurî olarak tediyat zamanında yapılamıyacaktır. Fakat «C» kontenjanı tahvillerinin tediyesi için tertibat alınmıştır.

İKTISAD

Çorab makineleri damgalanıyor

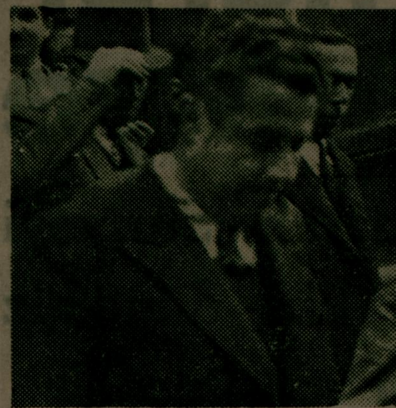
Mıntaka İktısad müdürlüğünce verilen karar mucibince çorab makinelerinin sabit kısımlarının damgalanması ve numaralanmasına yarın başlanacaktır. Numaralanma işi Çorabcılar Kooperatifinde ve İktısad müdürlüğü memurları önünde yapılacaktır.

Altın fiatları düşüyor

Altın fiatları yeniden düşmeğe başlamıştır. Dün, Reşadiye altını 27, beşibiryerde 120 lira ve 24 ayar külçe altının gramı 340 kuruştu.

Katil Ali Özdemir dün tevkif edildi

İki kızın kanına giren cani, sarhoş olduğunu, sevgilisi kaçınca kendini kaybettiğini söylüyor



Katil Ali Özdemir dün Adliyeden çıkarken

Fatihte çarşamba gecesi işlenen cinayetin suçlusu Beyoğlu mürettebatından polis Ali Özdemir, vak'ayı müteakıb kaçmıştı. Ali Özdemir, dün sabah saat on buçukta İstanbul Adliye dairesine gelmiş, müddeiumumilik muavinler odasına girmiş ve hüviyetini anlatarak, teslim olduğunu söylemiştir. Adliyeye sivil giyinmiş gelen suçlu, tabancasını birlikte getirmiş, müddeiumumiliğe vermiştir.

Müddeiumumilikçe ifadesi alınıp hakkında dosya hazırlanarak, dördüncü sorgu hâkimliğine gönderilmiştir. Dördüncü sorgu hâkimi Süreyya Malkoç, Ali Özdemiri sorguya çekmiş ve hakkında tevkif müzekkeresi kesmiştir. Diğer taraftan, suçlunun aklî ve ruhî vaziyetine dair Adlî Tıb raporu alınmasına lüzum görülmüştür. Ali Özdemir, Adlî Tıb müessesesinde müşahede altına alınmıştır.

Şimdi Ankarada bulunan bir kadınla evli ve iki çocuklu olduğu anlaşılan suçlu Ali Özdemir, bir taraftan da Hayrünnisa ile nişanlanmış, bu kızı nikâhlamak üzere karısı aleyhine boşanma davası açmıştır. Kendisi Ankaradan İstanbula geldikten sonra, bir yandan bu davayı takib ediyor, bir yandan da Hayrünnisaya: «Ondan boşanınca seni nikâhlıyacağım» diye verdiği teminatı tekrarlıyormuş. Suçlu, dün cinayet etrafında şöyle demiştir:

«— Ben, bu kıza yakın olmak maksadile karımın yanından uzaklaşarak buraya geldiğim ve yerleştiğim halde, o boşanma davasının uzadığı bahanesile gitgide benden yüz çeviriyordu. Son zamanlarda büsbütün surat astı. Ben kendisini çıldırasıya seviyordum. O gün, Hayrünnisayı düşüne düşüne 55 lik bir şişe rakı içtim ve evine gittim. Kız, yüzüğü geriye verip, aramızdaki nişanı bozmak istedi. Bunun üzerine hiddetle evden çıktım, ama civarından uzaklaşmadım. Tekrar döndüğümde, Hayrünnisa, beni görür görmez kaçmağa kalkıştı. Kendisini kovaladım. O arada kendimi kaybettiğimden, artık ne yaptığımı, ne olup bittiğini bilemiyorum. Başka hiç bir şeyin farkında değilim!»

Suçlu, Hayrünnisayı öldürmeği tasarlamadığını, Hayrünnisanın arkadaşı Şükranın da herhalde kazaen vurulduğu müdafaasındadır. Gene ifadesine göre, kaçtıktan sonra yangın yerlerinde dolaşmış, oralarda ve daha başka bazı yerlerde saklanmıştır. Bir kat kostüm satın alarak sırtındaki elbiseyi değiştirmiş, bunu giymiştir. Çıkardığı elbiseyi de Sarayburnu civarından denize atmıştır.

Suçlunun cinayet işledikten teslim olmasına kadar aradan fazla zaman geçtiğinden, derhal mahkemeye verilerek ağır cezalı meşhud suç olmak üzere muhakemesine başlanamamıştır. Adlî takibat, umumî hükümlere göre yürütülecektir. Suçlunun, cinayeti işlerken sarhoş olduğu şeklindeki müdafaasının doğruluk derecesini muayane ile tayin de, kendisi vak'ayı müteakıb ele geçmediğinden, mümkün olamamıştır.

İhtikârın sunturlusu!

Depo ettiği kahvelere kurdlu kuru bakla karıştırıyormuş!

Eminönü meydanında Balıkpazarı ağzında kahveci Filibosoğlu elindeki kahveleri satmamaktan ve saklamaktan Fiat Murakabe Bürosunca adliyeye verilmişti.

Filibosoğlunda yakalanan kahvelerin Belediye Sıhhat müdürlüğünce yaptırılan tahlilinden bu kahvelere kavrulmuş ve öğütülmüş kurtlu kuru bakla karıştırıldığı ve bunların da sıhhate muzır olduğu sabit olmuştur. Filibosoğlu bu cürümden de adliyeye verilecektir.

Nafıa Vekili Trakyadan döndü

Trakyada bir tetkik seyahatine çıkmış olan Nafıa Vekili Ali Fuad Cebesoy, güzergâhta inşa halinde bulunan bütün yolları teftiş etmiş ve seyahatini Geliboluya kadar temdid ettikten sonra, dün gece geç vakit otomobille şehrimize dönmüştür.

İçki satılan yerlerde...

Belediye içki fiatlarını birer miktar daha yükseltmeğe karar verdi

Belediye İktısad müdürlüğü umumî surette içkili mahaller için yeni bir tarife hazırlayarak daimî encümene vermiştir. Bu yeni tarife dükkâncıların masraflarının arttığını gözönünde tutarak bazı içkili mahallerde içki tarifesinin tezyidini kabul etmektedir. Bilhassa küçük içki şişeleri için konulan fiat yüzde yirmi beş nispetinde artırılmıştır.

Bunlardan maada geçen sene mesire mahallerindeki kahvelerin, tarifelerinde kahve fiatının beş kuruş gibi az bir tarifeye tâbi tutulmaları yüzünden zarar ettikleri hesablarının tetkikinden anlaşılarak bu tarife de bir miktar yükseltildiği gibi bazı içkili lokanta ve kazinolar Belediyeye müracaatle yanlarındaki diğer lokanta ve kazinolara nazaran kendi sınıflarının aşağı tayin edilmesinden şikâyet etmişlerdir. Yapılan tetkiklerde bunlardan da haklı görülenlerin sınıfları yükseltilmiştir.

Dünkü ihracat

Dün şehrimizden yarım milyon liralık ihracat yapılmıştır. Bu meyanda Almanya ve Finlandiyaya tütün, Almanyaya bakla, Rumanyaya zeytin ve İsviçreye susam ihrac olunmuştur.

Gene bir aile faciası oldu

Tamirci Hüsnü kayınbiraderini öldürdü



Katil Hüsnü, ağır yaralı olarak hastanede yatıyor

Dün sabah Feriköyünde aile geçimsizliğinin sebebiyet verdiği bir cinayet vukua gelmiştir.

Feriköyünde Civelek sokağında beş çocuk sahibi otomobil tamircisi Hüsnü oturmaktadır.

Hüsnünün karısının kardeşi Hüseyin de ayni sokakta başka bir evde oturmaktadır. Hüseyin de evlidir ve bir çocuğu vardır. Fakat Hüseynin karısı, kaynanası ve görümcesile iyi geçinememektedir. Bu vaziyet iki ev arasında daimî bir münakaşaya sebebiyet vermektedir.

Evvelki gün, gene iki evin kadınları arasında bir münakaşa olmuştur. Hüseyin bunu haber alınca eniştesile bu münakaşa yüzünden bir hayli çekişmiştir. Hatta aralarında bir kavga bile başgöstermişse de araya girenler buna mâni olmuşlardır.

Dün sabah, Hüsnü ile Hüseyin mahalleleri civarındaki berber Cevadın dükkânı önünde karşılaşmışlardır. Burada enişte ile kayınbirader arasında kanlı bir boğuşma başlamıştır. Ellerinde bıçaklarla birbirine saldıran bu iki akraba boğuşma esnasında bıçaklarını merhametsizce kullanmaktan çekinmemişlerdir.

Neticede ikisi de ağır surette yaralanmıştır. Fakat yarası daha tehlikeli olan Hüseyin, biraz sonra ölmüştür. Hüsnü de Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Adliye tabibi Hikmet Tümer, cesedi muayene ederek defnine ruhsat vermiştir. Hâdise etrafında zabıta ve adliye tahkikat yapmaktadır.

MÜTEFERRİK

Vali muavini Silivriye gitti

Vali muavini Ahmed Kınıkla Maarif müdürü Tevfik Kut yol ve mekteb ihtiyaclarını tetkik etmek üzere Silivri ve Çorluya gitmişlerdir.

Anadoluya gideceklere vasıta hazırlanıyor

Meccanî vasıta ile Anadoluya gitmek üzere beyanname almış olanlardan mühim kısmı hususî trenlerde gitmek istemiyerek umumî trenler için kendilerine bilet verilmesini istemişlerdir.

Devlet Demiryolları idaresi bu şekle muvafakat etmemektedir.

Bir kaç güne kadar Trakyadan da sevkiyat başlıyacaktır. Bunlar bittikten sonra muhtelif sebeblerle kendilerine tayin edilen günlerde gidememiş olanlar için yeni bir tren veya vapur seferi hazırlanacaktır.

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti

	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur.

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

HAFTANIN ŞAKALARI

Boncuk ihtikârı - Ben neredeyim? - Numaralı vapurlar...

Yazan: **BURHAN FELEK**

Boncuk ihtikârı

Allah Allah! Bu ihtikârdan el'aman. Düşünün efendim! Boncuk ihtikârı yapıyorlarmış.

Böyle şey olur mu? Vay insafsız, mürüvvetsiz adamlar vay. Ya maazallah boncuk sıkıntısı başlarsa ne olur halimiz!

Vurmalı beline efendim! Öğrensinler halkı boncuk yüzünden boğmayı! İşte bu muharebenin kötülüklerinden biri daha!

Boncuk azalıyor. Halbuki politikanın birinci avadanlığı boncuktur, mavi boncuk...

Herkese birer tane verir, soranlara:

— Mavi boncuk kimde ise onu seviyorum! der geçersin!..

Diyeceksiniz ki; inci dururken boncuğa kim rağbet eder?.

Şimdi herkes kendine dost ararken, işin pek derinine gitmez! Mavi boncuk kendinde ya, yalnız onu görür, onu işitir.

Anlaşılan boncuk ihtikârı yapanlar bunu keşfetmiş olmalılar ki, muharebede işe yarar bir matahtır diye şeytana uyup ihtikâra sapmışlar...

Boncuk faydalı şeydir... Nazara iyi gelir.. Bir gönülde bir kaç sevda barınmasına yarar. Allah mavi boncuğu eksik etmesin!

Ben neredeyim?

— Şöyle gel şöyle!.. Hah. Çantanı da şu karşıki rafa koy!.. Tamam... E anlat bakalım! Nasılsın?

— İyiyim çok şükür!

— İyisin Maşallah! Bak yanağın kızarmış..

— Sivilce çıkıyor da onun kırmızısı...

— Gerdanın da sivilceden kalınlaşmadı ya!

Gömlek dar da öyle görünüyor...

— Hay kâfir! Ona da bir tevil buldun.. Ne var, ne yok bakalım!

— Ne olsun! ahval malûm!

— Öyle! Ahval malûm! Harb garbdan şarka geçti. Evvelâ Balkanlar. sonra Yunanistan. Bak şimdi de Giride sıçradı.

— Sıçrar efendim! Bu kıvılcım sıçrar. Tayyare var mı, yok mu?

— Tank taşıyormuş...

— Tank mı? Çocuksun yahu! Herif zırhlı taşıyormuş, zırhlı...

Cebelüttarığın dışından alıp Akdenize bırakıyormuş. Artık var ötesini sen düşün!

— Nasıl olur yahu!

— Nasıl olacak? Top gibi olur. Hesab meselesi bu! Herifte mühendis var Şimdi de Şap denizine zırhlı geçirecekmiş...

— Bunlar mübalâğa olmasın!

— Sen beni dinle kuzum! Yapar mı yapar! Bak Yunanistan...

— Canım! Yedi milyonluk memleket dayanabilir mi?

— Bu milyon meselesi değil gözüm, plân meselesi. Şimdi Giride geçiyor. Oradan Kıbrısa geçecek. Adadan adaya atılıyor zaten. Sonra Suriye... Arkadan Irak, daha sonra Hind, Hindden sonra Singapur. Bu işleri senden iyi anlarım. Benim coğrafyam kuvvetlidir. Bir taraftan da Giridden Bingaziye, oradan Mısıra... Mısırdan Habeş, ondan sonra Kap... Altın madenleri.. Aaaaa... Bu vapura da ne oldu?

— Hiç, ne olacak, dosdoğru gidiyor!.

— Ben neredeyim yahu?

— Nerede olacaksın be birader! Moda açıklarında...

— Eyvah, yanlış binmişim...

— Neden?

— Ayol ben Kadıköyüne gidecektim.. Nasıl oldu da.. Hay Allah cezasını versin... Ben şimdi ne yapacağım.. Bu vapur nereye gidiyor..

— Heybeliye...

— Vah vah vah! Kadıköyünde davam da vardı...

— Zararı yok yahu! Adadan adaya atlayıverirsin...

— Bırak alayı... Ben şimdi ne yapayım... Hay Allah belâsını versin.

— Senin coğrafyan kuvvetlidir, bir çaresini bulursun!

Numaralı vapurlar...

Buna vapur numaraları da diyebiliriz. Lâkin acele etmeyin! Bu vapur numaraları, bacadaki numaralar değil, vapurun içindeki numaralardır. Geçende (Vâ - Nû) arkadaşımız bir vapur kamarasında bilmem kaç kişinin gazete okuduğunu, bilmem ne kadarının sakız çiğnediğini, şu kadarının da tesbih çektiğini saymış, gazetesine yazmıştı.

(Vapurda yolculuk adabı) na dair bir örf ve adet olmadığına göre, herkes aklına gelen şekilde vakit geçiriyor. Bu arada sakız da çiğner, tesbih de çeker, çene de çalar... Onun için ben, bu vapur numaraları üzerine bizim şehir vapurlarını idare eden müesseselerin dikkat nazarlarını çekerim.

Şimdi hangi vapurda, hangi saatte olduğunu tasrih etmiyeceğim. - Çünkü sonra bir iki biçarenin ekmeğine mâni olurlar - fakat öğleden sonra bazı vapurlarda vakit geçecek numaralar yapılıyor. Bir kemanî var. Yerden yapma bir şey, hattâ:

— Yahu, ayağa kalksana! diye alay da ediyorlar. İşte bu kısa san'atkâr vapur, iskeleden ayrılır ayrılmaz, kâh uşşak, kâh ısfahan, kâh acemaşirandan bir şarkı tutturuyor. Hem okuyor, hem çalıyor. İnsan musiki bakımından zevk almasa bile onun yarı çatlak sesile:

«Akşam demez, sabah demez gezersin!»
«Deli gönlüm!»

şarkısını içini çekerek okumasına gülüyor. Köprüye yaklaşınca da çeyreği toka ediyor.

Bir başka numara da (Yerli Şarlo).. Zavallı bir çocuk.. Üst dudağını rastıkla boyamış.. Uzun kundura, züppe pantalon ve kuyruksuz bonjurile Şarloyu taklid etmiş. Onun meşhur kamış ince bastonu da elinde. Evvelâ kendini prezante ediyor. Bir kaç meşhur adam taklidi yapıyor, ateşli sigarasını ağzına saklayıp çıkardıktan sonra mölon şapkasını da kolunda gezdirip eline alıyor ve parsasını topluyor...

Hem topluyor, hem de:

— Şarlo da benim gibi değil miydi?. Amerikada çıksın da Türkiyede neden çıkmasın!.. Ayıb değil! Ekmek parası kazanıyorum! Hırsızlık edecek değilim ya!.. diyerek meslekî izahat veriyor...

Numara icabı biraz yılışık olduğundan herkesle konuşuyor...

Yolculardan birisi:

— Para kazanıp Şarlo gibi olunca bizi hatırdan çıkarma! diyecek oldu...

— Çıkarmam! Siz o zaman beni gelip bulun! cevabını verdi..

Vapurdan çıkarken birisile konuşuyordu.

Öteki buna sordu:

— Ne iş yaparsın?.

— Şarloluk ediyorum! cevabını verdi.

Bu numaralı vapurlar çok ömür şeyler.. İnsan gazete, makale, hele başmakale okumaktan kurtuluyor. Az şey mi?

B. FELEK

Küçük hikâye

Bobi ile Tomi

Eskişehir istasyonunda Rasimle karısı Nerime, Ankaradan geceyarısı gelen trende boş yer bulabilmek sevdasile şimendifer rıhtımını baştan başa dolaştılar. Kompartımanları sıra ile gözden geçirdiler. Hepsi de tıklım tıklım dolu idi. Aradıklarını bulmaktan ümidi kesecekleri zaman makinenin arkasına ilâveten bağlı, kapıları yandan açılan, eski sistem bir vagondaki boş kompartımanı görünce birden gözlerine inanamadılar. Sonra sevincle basamaklara tırmanarak içeri daldılar. Kapıyı da sım sıkı kapadılar.

İstasyon şefi, hareket işaretini vermek üzereydi ki, vagonlara bakına bakına telâşla ilerleyen ihtiyar bir yolcu da bizimkilerin kompartımanında yer olduğunu görür görmez hızlandı, kendini içeri dar attı ve girerken kapamayı ihmal ettiği ayni kapıdan yaşlı bir kadınla kızları ve bir an sonra iki bahriye talebesi daha, ihtiyarı takib ettiler.

Nerime, yeisle başını salladı: «Ne aksilik! dedi, kendi evimizde imişiz gibi sere serpe yatıp uyuyacaktık işte!..» Rasimin de canı fena halde sıkılmıştı: «Mendeburlar! dedi, tüneyecek başka yer bulamadılar sanki Düşündükçe hırsından kuduracağı geliyor insanın!..»

Tren hareket etti.

Balaylarının en cümbüşlü zamanına rastlayan bu sakin mayıs gecesinde şiir ve sevda cennetine bir kaç saatcik sahne olacağını tahayyül ettikleri kompartımanlarının; bu istilâ neticesinde, cehenneme döndüğünü düşündükçe feci bir hayal sukutuna uğrayan Rasim, sinirlendikçe sinirleniyor ve bir düziye, tesbih çeker gibi: «Adamın, hırsından kuduracağı geliyor!..» diye söylenip duruyordu.

Birden elini alnına götürdü. Zihninde şimşek gibi çakan isabetli bir fikre kapılarak: «Öyle ya.. Niçin olmasın?» diye düşündü ve köşesine rahatça yerleştikten sonra da herkese işittirecek tarzda karısına seslendi:

— Görüyor musun şu yezid hayvanı! Galiba başlıyor. Evet, o... Ta kendisi...

Nerime şaşkın, kocasına baktı. Ne demek istiyor, hangi hayvandan bahsediyordu?.

Rasim devamla:

— Mel'un Bobi! Elli lira para say. Beş dakika keçmeden kudursun, bir beş dakika sonra da Beni ısırsın! Bu ne şans yahu!..

Kocasının hilesini anlayan Nerime, ciddiyetini bozmadı. Acıyan bir kadın şefkatile onu teselliye çalıştı:

— Hakkın var Rasimciğim! dedi, talihsizlik de bu kadar olur. Fakat ne yapalım canın sağ olsun. Kuduzun tedavisi kabildir. Hiç üzülme. Bir kaç iğneden sonra bir şeyin kalmaz.

— Nericiğim böyle deme. Ben vakti geçmiş olmasından korkuyorum.

Tren Çukurhisarda durdu: Ufacık bir nahiye...

Yaşlı kadın; trene bindikleri zaman, kızlarına: «Babanız bizi Arifiyede karşılayacak» dediği halde üçü de; Eskişehirden 24 dakika çeken, şu küçük istasyonda alelâcele eşyalarını topallayarak indiler ve karanlıkta kayboldular.

Tren tekrar yola düzüldü.

On beş dakika geçer geçmez Rasim, yol arkadaşlarının dikkatini celbiçin öksürdükten sonra alt çenesini üst çenesine şiddetle çarpmağa başladı. Nerime telâşla zavallı kocasına, ne olduğunu soruyor, Rasim de:

— Bilmem... Bilmem... diyordu, şimdiye kadar hiç başıma gelmiyen bir şeyler oluyor bana. Fena halde dişlerim kamaşıyor, diş etlerim sancıyor. Çenelerimi tutamıyorum bir türlü...

— Kendine gel Rasimciğim, biraz sakin ol canım!.

— Sakin mi olayım? Tuhaf söylüyorsun. Ne çektiğimin farkında değilsin galiba?.. Aman yarabbi.. Çabuk bana bir şey ver de ısırayım.. Eline ne geçerse yetiştir. Bir tavuk butu mu olur, kanadı mı olur.. Yeter ki elini çabuk tut... Yoksa (çenelerini açıp kapayarak) hart... Harttttt.. Sanki birini ısıracakmış gibi oluyorum.

Tren İnönüne gelmişti. Sırtlarındaki elbiseye nazaran talebelerin (Haydarpaşa) yerine bu istasyonda inmelerine ihtimal verilmemekle beraber onlar da vagondan atladılar.

Tren gene harekete geçti. Kompartımanda; Rasimle Nerimenin yaptıkları (numara) karşısında hiç istifini bozmıyan ihtiyardan başka kimse kalmamıştı. Onun bu sarsılmaz inadı karşısında Rasim, belki bir saat uğraştı. Isırma arzularını yenemiyeceğini anlatan sözler söyledi. Bazı hareketler yaptı. Hayır... Ne yapsa, ne söylese nafile... Herif, hiç oralı değil Tren bu müddet zarfında Bozüyük, Karaköy, Bilecik istasyonlarını geçmişti. Rasim, nihayet usandı. İhtiyarın, Haydarpaşaya gelmeden kompartımanı terketmiyeceğine iyiden iyiye kanaat getirerek karısının karşısındaki sıraya, meyusiyetle, uzandı ve yattığı yerden, parmaklarının ucile, Nerimeye gizli bir buse gönderdikten sonra uyumağa çalıştı.

Tam dalacağı zaman ihtiyar yerinden kalktı, yavaşça Rasime doğru eğildi:

— Sizi rahatsız ettim, affınızı dilerim, dedi. Bir şey soracaktım da...

Rasim, esniye esniye cevab verdi:

— Hah hay, sorabilirsiniz.

— Demincek, bir kuduz köpek tarafından ısırıldığınızı söylüyordunuz değil mi?

— Evet... Evet.. Bobi ısırdı.

— Öyle olunca, tedavi için İstanbula gideceğinize hükmediyorum.

— Çok doğru düşünmüşsünüz.

— Şu halde, bana bir lûtufta bulunacağınıza şüphem kalmıyor. İstanbula, ben de sizin gibi tedavi maksadile gidiyorum, Daulkelb müessesesine.. Yalnız anlamak istediğim bir nokta var. Orada sizin vaziyetinizdeki hastaların kabul saatlerini öğrenmek isterim.

Rasim, yattığı yerden hoplayarak doğruldu:

— Ne?.. Ne dediniz?.. Siz şimdi İstanbula kuduz tedavisine mi gidiyorsunuz?

İhtiyar adam, ümidsizlikle içini çekerek:

— Ah, sormayın başıma gelenleri... Perişan bir haldeyim, yani tıpkı sizin gibi!.. Beni de dün sabah köpeğim Tomi ısırdı. Tomi kudurmuştu. Onun için ben de kudurduğumu sanıyorum!.

Bir müddet sustu. Sonra birdenbire çeneleri şiddetle vurmağa başladı.

— Ay... Ay!.. İşte.. İşte. Benimki de başlıyor. Diş etlerimde bir sızı, dişlerimde bir kamaşma var.. Hem ne kamaşma!.. Mel'un Tomi!.. Aman bana bir şeyler oluyor. Bilseniz şu anda duyduğum şiddetli ısırma arzusunu anlatamam size!..

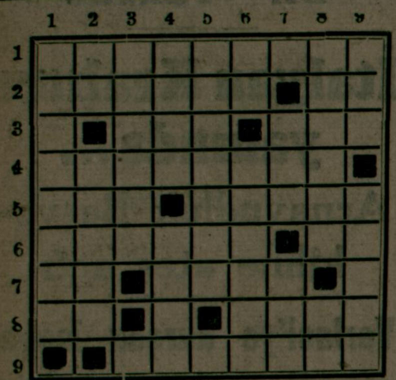
Tren biraz sonra Vezirhanı istasyonuna yaklaşmış, işaret vermek üzere, kır ortasında bir parça mola vermişti. Bu tevakkufu fırsat bilen Rasimle Nerimenin de, pılıyı pırtıyı toplayıp dışarı fırlamaları bir oldu.

İhtiyar yolcu, arkalarından kapıyı kapadı ve iki elini kasıklarına bastırarak bir müddet kahkaha ile güldü, güldü, sonra boş kalan kanapelerden birine boylu boyunca uzandı. Yattığı yerde hem gülüyor, hem şöyle mırıldanıyordu:

— Mümkün olmalı da gidip seyretmeli... Tesadüf bu ya, eğer bunlar da, ilk savuşanların sığındığı kompartımana gittilerse vay yolcuların başına gelenlere.. Kim bilir, ne panik olmuştur!.

Nakleden:
N. TAPMAN

BULMACA



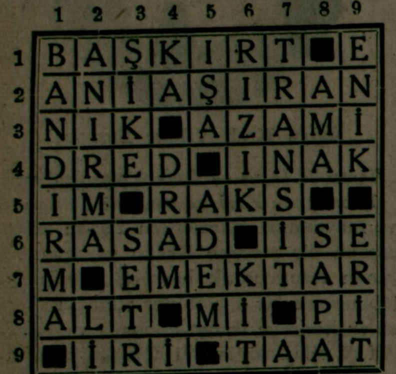
Soldan sağa:

1 — Son günlerde Millet Meclisini meşgul eden mevzu. 2 — Bir yere hareket, yerleşmiş tesir. 3 — Bir nakliye vasıtası, büyükçe. 4 — Harekete geçme alâmetleri göstermek. 5 — Mükemmel, lâzım. 6 — Bir ölçü, nota. 7 — Bir sıfat edatı, pervasız lâkırdı söyliyen. 8 — Bir soru edatının tersi, istirahat devresi. 9 — Yanında.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Bir işi yapanın yardımcısı ve takdir edicisi. 2 — Bir emir, işaretler (cemi). 3 — Kadınlar (cemi). 4 — Onarma, çok. 5 — İyi söz söyleme. 6 — Bir emir, eski tarikatlerden birinin mensubu. 7 — Ters çevirirseniz çoban olur, bir emir. 8 — Pis su, sıfat edatı. 9 — Şarkı, kabı örten.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli



	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	B	A	Ş	K	I	R	T	■	E
2	A	N	İ	A	Ş	I	R	A	N
3	N	I	K	■	A	Z	A	M	İ
4	D	R	E	D	■	I	N	A	K
5	I	M	■	R	A	K	S	■	■
6	R	A	S	A	D	■	İ	S	E
7	M	■	E	M	E	K	T	A	R
8	A	L	T	■	M	İ	■	P	İ
9	■	İ	R	İ	■	T	A	A	T

İstanbul Levazım Amirliği satın alma komisyonundan:

Beherine 275 kuruş fiat tahmin edilen 30,000 aded kromlu tüylü koyun derisi alınacaktır. Müteahhid nam ve hesabına pazarlıkla eksiltmesi 3/6/941 salı günü saat 14,30 da Topanede İst. Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 5375 liradır. Nümune ve şartnamesi komisyonda görülür. Taliblerin belli vakitte komisyona gelmeleri. «1155» (3782)

***

Beher kilosuna 350 kuruş fiat tahmin edilen 7000 kilo kadar sarı sabunlu kösele alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 26/5/941 pazartesi günü saat 15,30 da Tophanede İst. Lv. âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Kat'i teminatı 3675 liradır. Taliblerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (1184 - 3966)

***

3143 kilo beyaz bobin ipliği ile 18,792 kilo 500 gram renkli bobin ipliği alınacaktır. Beher kilosunun tahmin bedeli 337 kuruş 25 santim, kat'i teminatı 11,096 lira 62 kuruştur. Pazarlıkla eksiltmesi 26/5/941 pazartesi günü saat 16 da Tophanede İst. Lv. âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Taliblerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (1185 - 3967)

***

Beher kilosu 350 kuruştan 7000 kilo kadar tevhid semerliği sarı sabunlu kösele alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 26/5/941 pazartesi günü saat 15 te Tophanede İst. Lv. âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Kat'i teminatı 3675 liradır. Taliblerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (1186 - 3968)

***

Maltepe Askerî lisesinde mevcud köhne 300 çift haricî, 1194 çift dahilî, 164 çift er fotini satılacaktır. Pazarlıkla arttırması 27/5/941 salı günü saat 14 te Tophanede Lv. âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Taliblerin malları okulda görmeleri şarttır. İsteklilerin hepsinin tutarı olan 414 lira 50 kuruşla belli vakitte komisyona gelmelri. (1187 - 4002)

İzmir İnhisarlar Başmüdürlüğünden:

Başmüdürlüğümüz ve İzmir Tütün fabrikasınca 941 malî yılında yapılacak mamul yaprak tütün sandık ve balyalarile makine aksamı boş zuruf vesair malzeme nakliyatı 4/6/941 tarihine musadif çarşamba günü saat on beşte ihale edilmek üzere kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

Muhammen bedeli «19483». muvakkat teminatı «1461.23» liradır.

Şartnamesi Levazım Şubemizde ve İstanbulda İnhisarlar Levazım Müdürlüğünden «Kabataş» görülebilir.

İsteklilerin 2490 sayılı kanun hükümlerine göre hazırlıyacakları teklif mektublarını, muvakkat teminat nakid makbuz veya banka teminat mektublarile 4/6/941 günü saat on dörde kadar Başmüdürlüğümüzdeki Komisyona makbuz mukabilinde vermeleri. (3901)

Mudanya Belediyesinden:

1 — Mudanya vapur iskelesi yanında ve deniz kenarında Belediye malı kazino ve lokanta üç sene müddetle kiraya verilecektir.

2 — Yazlık ve kışlık mahalleri ihtiva eden bu kazinonun yazlık kısmı 684 metre terbiinde olup 18 kameriye ile 3 X 27,5 metre terbiinde bir de sayeliği mevcud ve bunların üzerleri gayet sağlam renkli ve renksiz süslü baranda bezile örtülü bulunmaktadır.

3 — İhale 6 haziran 941 cuma günü saat 15 te Belediye Encümenince ve açık arttırma usulile yapılacaktır.

4 — İstekliler yazılı gün ve saatte muvakkat teminatlarile Encümene ve şartnamesini görmek istiyenler mesai saatleri içinde Belediye Muhasebesine müracaatleri ilân olunur. (3956)

Muhasebe Kâtibi ve Veznedar aranıyor
Zonguldak Amele Birliği Başkanlığından:

Amele Birliği muhasebesine 3659 sayılı kanunun birinci maddesi mucibince haiz bulunduğu dereceye göre 100 liraya kadar ücret verilmek üzere 500 lira kefaletli bir muhasebe kâtibi ve veznedar alınacaktır.

Bu vasfı haiz ve muhasebe işlerinde bulunmuş taliblerin evrakı müsbitelerile 30 mayıs 941 tarihine kadar Amele Birliği Başkanlığına müracaat eylemeleri ilân olunur. (3899)

Beykoz Tümen Satınalma Komisyonundan:

1 — Selimiye ambarında miadı dolmuş 3000 - 4000 çift er kunduraası pazarlıkla satılacaktır.

2 — Talibler bu kunduraları her gün Selimiyedeki ambarda görebilirler.

3 — Münakasası 3/6/941 salı günü saat 11 de Selimiyede yapılacaktır. (3958)

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletinden:

Pembe renkli devlet kinini komprimelerinin ahvalihazıra dolayısile beyaz renkte olarak ayni evsafta ve ayni ambalâj derununde ve beher kilosunun 68 lira 75 kuruşa ve dört gram kinini ihtiva eden 16 komprimelik beher kutunun da perakende olarak 27,5 kuruşa piyasaya çıkarıldığı ve elde mevcud pembe kininlerin mevcudu bitince bu yeni beyaz komprime kininlerin satışına başlanacağı ilân olunur. (3991)

Yüksek İktısad ve Ticaret Mektebi Müdürlüğünden:

Bu yıl ikinci ve üçüncü sınıfa geçen talebelerimizden on beş kişinin Sümer Bank hesabına bursiye olmaları için 2 haziran 1941 pazartesi günü saat 14 te bir müsabaka imtaihnı yapılacaktır. İzahat almak ve müsabakaya girmek istiyen talebelerimizin pazartesi ve perşembe günleri mektebteki «İş Bürosu» na müracaatleri. (4043)

Deniz Levazım Satın Alma Komisyonu İlânları

MARMARA ÜSSÜBAHRÎ K. SATINALMA KOMİSYONUNDAN:

MAZOT İLÂNI

1 — Bir kilosuna tahmin edilen fiat 13.65 kuruş olan 483,330 kilo mazot satın alınacaktır.

2 — Pazarlığı 27 mayıs 1941 salı günü saat 15 te İzmitte Tersanekapısındaki Komisyon binasında yapılacaktır.

3 — Pazarlığa iştirak edecek isteklilerin bu işlerle ilgili olduklarına dair ticaret vesikalarile birlikte 9896 lira 18 kuruştan ibaret teminatlarını belli gün ve saatte Komisyon Başkanlığına vermeleri. (3990)

Devlet Denizyolları işletme U. M. ilânları

1 — İdare ihtiyacı için cem'an 235 kalem muhtelif cins ecza ve alâtı tıbbiye açık eksiltme suretile satın alınacaktır.

2 — Muhammen bedeli (4650,—) lira olup muvakkat teminat (349,—) liradır.

3 — Eksiltme 11 haziran 1941 çarşamba günü İdare merkezinde müteşekkil Alım Satım Komisyonunda saat 15 te yapılacaktır.

4 — Şartnamesi Komisyonda görülebilir.

5 — İsteklilerin yazılı gün ve saatte Komisyona müracaatleri. (4050)

Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

1 — Kurumumuz talebe ve müstahdeminin 1941 tarihinden 1942 mayıs sonuna kadar bir senelik erzak ihtiyacı ayrı ayrı gruplar halinde ihale edilecektir.

2 — 9/6/1941 gününe musadif pazartesi günü aşağıda gruplar hizasında yazılı saatlerde Rektörlük binasındaki müteşekkil komisyon tarafından ihalesi yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat yüzde 7,5 tur.

4 — Şartname ve daha fazla izahat almak isteyenlerin daire müdürlüğüne müracaatleri. (3905)

Grup	C İ N S İ	Miktarı	Beher Kg. Fi. si	Tutarı
1	Ekmek	125,000	12	15,000
2	Kuru üzüm çekirdeksiz	1,000	40	400
	Kuş üzümü	100	40	40
	Kuru kayısı	800	125	1,000
	Kuru erik	200	40	80
	Ceviz içi	500	50	250
	Fıstık içi	150	100	150
	Vanilya paket	400	10	40
	Buğday aşurelik	250	18	45
	Nişasta	100	40	40
	İrmik	500	30	150
	Makarna	1,500	40	600
	Tel şehriye	200	40	80
	Pirinc	8,000	35	2,800
	Kara mercimek	200	20	40
	Kırmızı mercimek	100	25	25
	Nohud	2,000	18	360
	Kuru fasulye	4,000	25	1.000
	Barbunye fasulye	1,500	25	375
	Kuru bamye	300	120	360
	Bulgur	2,500	18	450
	Kuskus	1,000	35	350
	Tarhana	200	40	80
	Patates	15.000	10	1.500
	Kuru soğan	15,000	10	1,500
	Sarmısak	200	50	100
				11.815
3	Taze fasulye	4,000	13	250
	Taze bamye	1,000	25	250
	Sivri biber	400	15	60
	Dolmalık biber	2,500	15	375
	Domates	5,000	12	600
	Taze kabak	5,000	12	600
	Patlıcan	5,000	13	650
	Taze bakla	1,000	15	150
	İspanak	4,000	10	400
	Lâhana	4,000	8	320
	Pırasa	4,000	8	320
	Kereviz	2,000	14	280
	Havuc	2,000	8	160
	Bezelya	500	30	175
	Semizotu	2,000	15	300
	Taze yaprak	100	20	20
	Salamura yaprak	100	25	25
	Karpuz	5.000	8	400
	Kavun	2,500	8	200
	Portakal aded	7,000	5	350
	Limon	15,000	5	750
	Mandalina	2,000	2	40
	Elma	1,500	45	675
	Armud	500	35	175
	Ayva	200	25	50
	Şeftali	100	25	25
	Kayısı	200	40	80
	Zerdali	300	20	60
	Taze erik	500	20	100
	Vişne	500	30	150
	Kiraz	300	30	90
	Cilek	125	35	43,75
	Yenidünya	125	30	37,50
				8,431,25
4	Ihlamur	500	130	650
	Çay	200	800	1,600
	Karabiber	100	200	200
	Kırmızıbiber	25	40	10
	Baharat	25	300	75
	Hararot	25	70	17,50
	Kakao	15	400	60
	Tarçın	15	300	45
				2,657,50
5	Koyun eti	40,000	58	23,200
	Kuzu eti	3,000	54	1,620
	Kara ciğer	500	25	125
	Beyin	750	15	112,50
	İşkembe	500	12	60
	Koyun başı beyinsiz	500	12	60
	Koyun paçası	4,000	3	120
				25,297,50
6	Sade yağ	10,000	145	14,500
	Zeytinyağı	4,500	70	3.150
				17,650
7	Yumurta	60,000	2,5	1,500
	Beyaz peynir	2,500	60	1,500
	Kaşar peyniri	2,000	100	2,000
	Zeytin tanesi	3,000	40	1,200
	Tahan	400	60	240
	Yassı kadayıf	200	30	60
	Tel kadayıf	500	40	200
	Yufka	2,000	30	600
				7,300
8	Toz şeker	8,000	48	3,840
	Kesme şeker	5,000	52	2,600
				6,440

Grup	Saat	Muvakkat teminat	
1	11 de	1125	Kapalı zarf
2	11,30 da	1363	» »
3	2 de	633	» »
4	2,30 da	199,50	Açık eksiltme
5	3 te	1898	Kapalı zarf
6	3,30 da	1324	» »
7	4 te	548	» »
8	4,30 da	483	» »

Petrol Ofisi U. Müdürlüğünden:

Ofisimize aid İskenderun teneke fabrikasında çalışmak üzere bir ustabaşıya ihtiyac vardır. Ücreti yüz liradır. Taliblerin vesikalarile acele Galatada Kozluca hanında Petrol Ofisi Umum Müdürlüğüne müracaatleri.

ASKERLİK İŞLERİ

Yoklamaya davet

Üsküdar Askerlik şubesi başkanlığından:

1 — Üsküdar Askerlik şubesinde kayıdlı bulunan emekli ve yedek subay ve askerî memurların 941 yılı yoklamalarına 2/6/941 günü başlanacak, 20/6/941 gününde hitam bulacaktır.

2 — 2/6/941 tarihinden 5/6/941 akşamına kadar emekli ve yedek piyade sınıfına mensub büyük ve küçük rütbelerdeki subaylar.

3 — 6/6/941 günü süvari sınıfına mensub subaylar.

4 — 7/6/941 günü istihkâm, muhabere ve demiryolu sınıfına mensub subaylar.

5 — 8/6/941 günü nakliye sınıfına mensub subaylar.

6 — 10/6/941 günü veteriner sınıfına mensub subaylar.

7 — 11,12/6/941 günleri levazım sınıfına mensub subaylar.

8 — 13/6/941 günü tabib, diş tabibi, eczacı ve kimyager sınıflarına mensub subaylar.

9 — 14/6/941 günü jandarma sınıfına mensub subaylar.

10/6/941 günü deniz sınıfına mensub subaylar.

11 — 17/6/941 günü harita sınıfına mensub subaylar.

12 — 18/6/941 günü sanayi sınıfına mensub subaylar.

13 — 19,20/6/941 günleri topçu sınıfına mensub subaylarla askerî adlî hâkim, hesab memurları, muamele memurları ve esnafatı askeriye sınıflarına mensub olanlar.

14 — Yoklamaya gelen her emekli subay ve memurun yoklamaya gelirken nüfus hüviyet cüzdanile askerî hizmet vesikaları ve şube yedek subay defterindeki kayıdlarında fotoğrafı bulunmıyanların bir kıt'a vesika fotoğrafı ile gelmeleri lâzımdır.

15 — Yoklamaya gelen her yedek subay ve memurun yoklamaya gelirken nüfus hüviyet cüzdanile askerî terhis vesikaları ve şubedeki kaydında bulunmıyanlar da ayrıca bir kıt'a vesika fotoğraflarını getirmeye mecburdurlar.

16 — Tabib, diş tabibi ve eczacı, kimyager sınıflarına mensub subayların yoklamaya gelirken nüfus hüviyet cüzdanlarile birlikte, emekli ise askerî hizmet vesikaları ve yedek ise askerî terhis vesikaları ve ayrıca diplomaları ve ihtisası olanlar ise ayrıca ihtisas vesikalarını birlikte getirmeğe mecburdurlar.

17 — Yoklama müddeti zarfında şube mıntakasında bulunamıyacak olanlar bulundukları yerden gönderecekleri taahhüdlü mektublarda şubedeki kayıdlı bulunduğu defter sıra numaraları, sicil ve kayıd numaralarını ve sarih adreslerini ve künyelerini, sınıfını göstermek şartile açık olarak yazıp göndermeğe mecburdurlar.

18 — Her ne sebeble olursa olsun yoklamaya tahsis edilmiş olan müddet zarfında şubeye müracaat ederek yoklamalarını yaptırmamış olan yedek subay ve memurlar hakkında 1076 sayılı kanunun onuncu maddesi ahkâmına tevfikan elli lira para cezasına tâbi tutulacaklardır.

İstanbul Borsası, 24/5/941

Londra	1	Sterlin	5.22
Nevyork	100	Dolar	130,—
Cenevre	100	İsv. Frc.	29,95
Atina	100	Drahmi	0,995
Madrid	100	Peçeta	12,89
Yokoha	100	Yen	31,0175
Stokholm	100	İsveç K.	30.98

ESHAM VE TAHVİLÂT

Anadolu Demiryolu mümessil sened 40,75

RADYO

Bu günkü program

8,30 Program	18,03 Orkestra
8,33 Müzik (Pl.)	18,30 Konuşma
8,45 Haberler	18,40 Orkestra
9,00 Müzik (Pl.)	19,00 Şarkılar
9,30 Evin saati	19,30 Haberler
★	19,45 Müzik (Pl.)
12,30 Program	20,00 Konuşma
12,33 Şarkılar	20,15 Fasıl heyeti
12,45 Haberler	21,00 Konuşma
13,00 Saz eserleri	21,10 Müzik (Pl.)
13,30 Konuşma	22,30 Haberler
13,45 Orkestra	23,00 Caz (Pl.)
★	23,30 Kapanış
18,00 Program	

Mevlid

Eski Maarif Nazırı Zühtü Paşa oğlu merhum Rifat Zühtünün ruhuna ithaf edilmek üzere, mayısın yirmi beşinci pazar günü, Kızıltoprakta Zühtü Paşa camiinde öğle namazını müteakıb Mevlidi Şerif okunacaktır.

Hazin bir ölüm

Merhum muallim Abdullah Vehbi Fıratlının oğlu İktısad Vekâleti müfettişlerinden Hicabi Fıratlı ve emekli üsteğmen Rikâbi Fıratlının kardeşleri yedek üsteğmen **Muzaffer Fıratlı** vefat etmiştir. Cenazesi bugün öğleyi müteakıb Fatih camiinden kaldırılarak Edirnekapıdaki aile mezarlığına defnedilecektir. Allah rahmet eyliye.

***

Merhum İzmir Defterdarı Ahmed Besim damadı, mühendis Ata Kayadelen, Dr. Tevfik İsmail Gökçe, Dr. Yakub Çelebi bacanağı mütekaid topçu kaymakamı RİFAT ÇAKIR Allahın rahmetine kavuşmuştur. Cenazesi bugün saat on ikide Haydarpaaş Nümune hastanesinden kaldırılarak Karacaahmed mezarlığına defnedilecektir.

Üstad Muhlis Sabahaddin Operet topluluğu

Tam kadro, büyük orkestra ve balet heyetile pek yakında yazlık temsillerine başlıyacaktır.

Zayi — Malatya nüfus memurluğundan aldığım nüfus cüzdanımla gene Malatya Askerlik şubesinden aldığım tasdikli terhis tezkeremi zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.
323 doğumlu Hasan oğlu Battal Bektaş

Zonguldakta Ereğli Kömürleri İşletmesi Umum Müdürlüğünden:

SADEYAĞ ALINACAKTIR

İşçi tabldotlarımız ihtiyacı için 180,000 kilo erimiş sadeyağı mubayaa olunacaktır. Şartname Ankarada Etibank Umum Müdürlüğünde, İstanbulda Etibank Bürosunda ve Zonguldakta İşletme Umum Müdürlüğünde görülebilir. Tekliflerin 16 haziran 1941 tarihine kadar Zonguldak İşletme Umum Müdürlüğüne verilmiş olması lâzımdır.

Derece günden güne düşüyordu. Soğuk, ikinciteşrinin sonlarına doğru sıfırın altında yirmi dereceye kadar indi.

Artık esir subayların eski neş'eleri kalmamıştı. Bütün gün kapalı odalarda oturmaktan, sabahtan akşama kadar iskambil oynamaktan bıkıp, usanmışlardı. Canları sıkılıyor, olur olmaz şeyler için asabileşiyor, birbirlerile kavga ediyorlardı. İki gündenberi Mezeyi ile Neteneçki dargındılar. Gayet ehemmiyetsiz bir sebebden dolayı atışmışlardı.

Buna mukabil şehirde hayat daha canlı, daha neş'eli bir hal almıştı. Kızakların önüne koşulan iri Rus katanalarının boyunlarındaki çıngıraklar, genc kadınların şakrak kahkahalarına karışıyordu. Her taraf beyaz bir örtüye bürünmüştü. Bazan bir hafta devam eden açık ve parlak güneşli günlerden sonra gökyüzünü koyu, kalın bulutlar kaplıyor, haftalarca geceli gündüzlü durmadan kar yağıyordu.

Ayıcılar noel bayramı için büyük bir eğlence tertibini kararlaştırmışlar, bu bayram gecesini mümkün olduğu kadar hoş ve neş'eli geçirmek için programlar yapıyorlar ve hummalı bir faaliyetle çalışıyorlardı.

Miskinler Oteli ile de sıkı bir temasta bulunuyorlar ve programa iştirak edecek arkadaşlar arıyorlardı. Bütün gayretlerine rağmen Bartha Pişta'yı o gece Macar şarkıları söylemeğe ikna edemediler. Buradan numaralara dahil olacak ancak üç arkadaş temin ettiler.

Laytayi monoloğ söylemeği vadetti. Programda monoloğ okuyacak başka kimse bulunmadığı için Laytayi'nin bu vadini alkışlarla karşıladılar ve hemen programa dahil ettiler. Bunun arkasından daha hoş bir numara geliyordu. Pod - Çuvaşi karargâhından genc bir suvari asteğmeni olan Mathe Gustav kadın kıyafetile sahneye çıkacak ve kadın sesile açık kabare şarkıları okuyacaktı.

Bartha, eğlenceyi tertib eden üsteğmen Remete'ye harıl harıl Rosiçki'yi tavsiye ediyordu.

Remete sordu:

— Pekâlâ Rosiçki ne yapabilir?

— Ne mi yapabilir? Öyle güzel kitara çalmasını öğrendi ki; neredeyse yarın öbür gün konser vermeğe kalkacak.

Rosiçki hakikaten fevkalâde kitara çalmasını öğrenmişti. O da, Volga sahillerine aid Rus şarkılarını çalmağı deruhte etti.

Programın zenginliğine bakılırsa, noel bayramının gayet neş'eli ve hoş geçeceğini şimdiden tahmin etmek mümkündü.

Aradan bir kaç gün geçti. Bir akşamüzeri Mozeş hepsini sevindirecek bir haber getirdi. Bu habere nazaran perşembe günü bir İsveç kızılhaç heyeti Tobolska gelecek ve oradaki esirlere hediyeler tevzi edecekti. Esir subaylar, hediyelerden ziyade bu heyet vasıtasile ailelerine istedikleri gibi yazacakları mektubları, sansör tarafından yırtılıp atılmak tehlikesine uğramadan göndermek imkânını temin edeceklerine seviniyorlardı.

İKİ ESİR

— 57 —

Yazan: *Lajos Zilahy* Çeviren: *F. Zâhir Törümküney*

O akşam herkes yemekten sonra erkenden odasına çekildi. Peter, Kölber'in uyuduğuna kanaat getirdikten sonra kalktı. Kendine büyük bir ibrikle çay kaynattı. Sobanın içinde odun bitmiş, fakat dışarıda şiddetli bir kış fırtınası hüküm sürüyordu. Üşümemek için sık sık çay içmek lâzımgeliyordu. Çam tahtasından yapılmış yazı masasının başına geçti. Masanın üstü, bankadaki masası kadar tertibli ve muntazamdı. Peter ruh haletinin berbad şekilde bozulmuş olmasına rağmen intizamdan bir türlü vazgeçemiyor ve dağınıklığa kat'iyyen alışamıyordu.

Vakit geceyarısını geçmiş olmasına rağmen yandaki odadan hafif bir kitar sesi işitiliyordu. Anlaşılan Rosiçki noel gecesi için hazırlanıyordu.

Peter masanın üstüne eğildi ve yazmağa başladı:

«Sevgili, biricik Miett'çiğim!

Bilmem birinciteşrinin onunda yazdığım mektubumu aldın mı? Almamış olduğunu tahmin ederek tekrar ediyorum. Mektubunda bahsettiğin paketi ve parayı almadım. Bana bir daha para ve paket göndermemeni bilhassa rica ederim. Çünkü bu gibi şeyleri postacı tesadüfen olsun getirmiyor.

Bir müddettenberi bizlere ayda ellişer ruble aylık ve altışar ruble de elektrik parası veriyorlar. Fakat bu paraları da muntazam alamıyoruz. Birinciteşrin aylığını ancak şimdi, yani birincikânunda alabildik. Kendime kürklü bir palto almak istedim. Eski elbiseler satan bir dükkânda, az kullanılmış oldukça iyi bir kürk buldum. Tatar evvelâ buna iki yüz ruble istedi. Fakat Macar olduğumu anlayınca otuz rubleye verdi. Zaten fazla param da yoktu. Tatarın bana bu derece ikram etmesinin sebebi soyadının Venger olması imiş. Venger Macar demekmiş. Tabiî bu adam bir tek kelime bile macarca bilmiyor. Aşağı mahallede büyük bir sokağa Venger Ulica diyorlar. Rivayete nazaran geçen asrın bidayetinde buraya kalabalık bir grup Macar esiri gelmiş ve burada yerleşmişler.

Günlerimiz pek yeknasak geçiyor. Geçenlerde buraya kızılhaç namına Avusturyalı bir kontes gelmiş. Bunu arkadaşlardan öğrendik. Çünkü Avusturyalı kontesi bizim bulunduğumuz yerlere getirmediler. Ona yalnız Çek esirlerini göstermişler. Çek esirlerine burada büsbütün başka muamele yapıyorlar. Oturdukları binada her türlü konfor mevcudmuş. İki hafta evvel Tobolsk üzerinden bir Alman tayyaresi uçtu. Tayyare pek yükseklerden geçtiği için ancak bir kibrit kutusu kadar ufak görünüyordu. Fakat, bizim günlerce türlü türlü hayallere kapılmamıza bu da kâfi geldi.

Şimdiki halde en büyük sıkıntıyı yakacak hususunda çekiyoruz. Yarın üsera kampı kumandanına, odun istihkakımızı arttırmasını rica etmek üzere bir heyet göndereceğiz. İnsan, burada yarım gıdaya katlanabiliyor. Ama, odunsuzluğa tahammül edemiyor. Öyle soğuk var ki, iliklerimize kadar donduğumuzu hissediyoruz. Bilmiyorum neden, son zamanlarda şehre inmemize de müsaade etmiyorlar. Doktor muayenesine bile ancak hususî izinle gidebiliyoruz. Fakat buna o kadar ehemmiyet vermiyoruz. Çünkü, burada her emrin ancak bir, iki haftalık ömrü var. Ondansonra her şey gene eskisi gibi devam edip gidiyor. Esaret hayatını o derece benimsedik ki, günün birinde buradan kurtulup eski hayatımıza kavuşabileceğimizi yavaş yavaş aklımızdan çıkarmağa başladık.

Ben mütemadiyen satranc oynamakla vakit geçiriyorum. Budapeşteye döndüğüm zaman her halde dünya şampiyonluğunu kazanacağım yüzde yüzdür. Sen de bir satranc şampiyonunun karısı olarak iftihar edeceksin...»

Burada durdu. Yazdıklarına bir göz gezdirdi. Böyle ciddî bir mektubun içinde, bu gibi şakalar acaba Miett'in hoşuna gidecek miydi? Kimbilir Miett bu dakikada neredeydi ve ne yapıyordu? Ne çeşid adamlarla tanışmıştı ve nasıl bir hayat sürüyordu? Bu satırlar onu alâkadar edecek miydi?

Bu mektub Miett'in eline belki de bir çaydan döndüğü ve ruhunda tamamile başka bir âleme çılgınca arzular uyandığı bir sırada geçecekti. Dudaklarını bükerek zarfı masanın üstüne fırlatacak, açıp okumağa bile lüzum görmiyecekti. Fakat buna imkân var mıydı? Biricik sevgili Miett'inin onu untması kabil miydi?

Başını eğdi. Yazısına devam etti:

«. . . . . Büyük bir gayretle rusçayı öğrenmeğe çalışıyorum. Hiç olmazsa esaret hayatından bu kadarcık bir kazancla dönmüş olayım.

Oralarda neler olup bitiyor, bunları düşünmek bile istemiyorum. Burada çıkan Telegramm isimli bir gazete mütemadiyen Rus zaferlerinden ve bizimkilerin geri çekildiklerinden bahsediyor. Gazetenin yazdıkları ne dereceye kadar doğrudur. Tabiî bizim bunu kontrol etmemize imkân yoktur.

Bizi her gün Tobolsktan kaldırarak daha içerilere doğru götüreceklerini söyliyerek korkutuyorlar. Meselâ dün, elektrik cereyanını kestiler. Sebeb olarak da birdenbire buradan kaldırıldığımız takdirde elektrik parasını tahsil edemiyeceklerini ileri sürdüler. Nihayet bir hayli kavga ve gürültüden sonra yeniden cereyan vermeğe razı oldular.

Noel bayramı yaklaşıyor. O gece için büyük bir eğlence hazırlıyoruz. Hepimizin memnun olacağı bir de noel hediyesi bulduk. Bartha Pişta bir kahvede satılık bir bilardo masası bulmuş, hatta pazarlığını bile yapmış, işte noel için bunu alacağız. Daha şimdiden tasarrufa başladık. Yemeklerimizi bile azalttık. Başka türlü bilardo masasını satın alacak parayı biriktiremiyeceğiz

(Arkası var)



Cumhuriyet
ASYA HARİTASI
MİKYASI 1/19.000.000
ŞİMAL BUZ DENİZİ
BÜYÜK OKYANUS
HİNT OKYANUSU
AVRUPA
SOVYETLER BİRLİĞİ
Sibirya
ÇİN CÜMHURİYETİ
HİNDİSTAN
TÜRKİYE
İRAN
İRAK
SURİYE
AFGANİSTAN
BELUCİSTAN
ARABİSTAN
HİCAZ
YEMEN
UMMAN
AFRİKA
MISIR
JAPONYA
JAPON DENİZİ
OHOSK DENİZİ
ÇİN DENİZİ
UMMAN DENİZİ
BİNGAL KÖRFEZİ
BASRA KÖRFEZİ
KARA DENİZ
HAZAR DENİZİ
AK DENİZ
ŞAP DENİZ
TÜRKİSTAN
MOGOLİSTAN
GOBİ ÇÖLÜ
TİBET
NEPAL
BİRMANYA
SİYAM
ANNAM
MANÇUKO
KORE
FİLİPİN ADALARI
YENİ GİNE
BORNEO
MALAYA
ÇELEB DENİZİ
BANDA DENİZİ
KAMÇATKA YARIMADASI
NORVEÇ
İSVEÇ
FİNLANDİYA
ALMANYA
POLONYA
ROMANYA
İTALYA
FRANSA